



Natuurtoets

**Aanleg 110 kV kabelverbinding Hengelo
Weideweg (HGLW) en Hengelo Oele (HGLO)**

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 0452535.100
definitief
19 juni 2020

Natuurtoets

Aanleg 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg (HGLW) en Hengelo Oele (HGLO)

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 0452535.100

definitief revisie 00
19 juni 2020

Auteur

[Redacted]

Opdrachtgever

TenneT TSO B.V.
Utrechtseweg 310
6812 AR ARNHEM

datum vrijgave	beschrijving revisie 00
19-06-2020	definitief

[Redacted]

Inhoudsopgave

Conclusie en advies	4
1 Inleiding	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Doel en onderzoeksvragen	9
1.3 Leeswijzer	9
2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	10
2.1 Algemeen	10
2.2 Soortbescherming	10
2.2.1 Verordening vrijstelling soorten Provincie Overijssel	11
2.3 Gebiedsbescherming	11
2.3.1 Natura 2000	11
2.3.2 Natuurnetwerk Nederland	12
2.4 Bescherming van houtopstanden	12
3 Methodiek	13
3.1 Algemeen	13
3.2 Bureauonderzoek	13
3.3 Terreinbezoek	14
3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	14
4 Resultaten	15
4.1 Gebiedsbeschrijving	15
4.2 Beschermd soorten	16
4.2.1 Resultaten bureauonderzoek	16
4.2.2 Ecologische bevindingen	18
4.2.3 Samenvatting beschermd soorten	23
4.3 Beschermd gebieden en bescherming houtopstanden	24
4.3.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	25
4.3.2 Natura 2000	26
4.3.3 Bescherming houtopstanden	26
5 Toetsing aan de hand van de bureaustudie	27
5.1 Effectbepaling plan	27
5.2 Toetsing effect op beschermd soorten	27
5.2.1 Vogels	27
5.2.2 Zoogdieren	28
5.2.3 Reptielen	30
5.2.4 Amfibieën	31

Natuurtoets

Aanleg 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg (HGLW) en Hengelo Oele (HGLO)
projectnummer 0452535.100
19 juni 2020 revisie 00
TenneT TSO B.V.



5.2.5	Insecten-libellen	31
5.2.6	Insecten-dagvlinders	31
5.2.7	Vaatplanten	32
5.3	Effecten op beschermde gebieden	32
5.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	32
5.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	33
5.3.3	Bescherming Houtopstanden	33
6	Bronnen	34

Conclusie en advies

TenneT is voornemens om een 110 kV hoogspanningskabel tussen Hengelo Weideweg en Hengelo Oele aan te leggen. Globaal is het tracé gelegen tussen de Eggerinksweg en de Platinastraat in Hengelo. De lengte van het tracé is circa 5,5 kilometer en loopt door verschillende terreintype. Voor de breedte van het te onderzoeken gebied voor de onderliggende natuurtoets is een zone van circa 250 meter aan weerszijde van het kabeltracé aangehouden. Het tracé begint aan de noordwestzijde van Hengelo op een industrieterrein en loopt vervolgens door een afwisselend landschap van weilanden, houtwallen en bospercelen. Het tracé kruist onder andere de snelweg A35 en het Twentekanaal. Na het Twentekanaal loopt het tracé hoofdzakelijk door weilanden en akkerbouwpercelen naar het zuidoosten om aan de zuidwestkant van Hengelo te eindigen.

De kabel wordt deels door een open ontgraving en deels door een HDD-boring en persing aangelegd. Een overzicht van het tracé wordt weergegeven in figuur 1.1.

De voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd indien deze niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van werkzaamheden en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies gebiedsbescherming en bescherming houtopstanden

Natuurnetwerk Nederland

Het voorgenomen tracé loopt op een aantal plaatsen door NNN-gebieden. Op plaatsen waar het tracé NNN-gebieden doorkruist wordt de kabel aangelegd door middel van een gestuurde boring. Op een aantal plaatsen die vlak langs NNN-gebieden lopen wordt het tracé echter door middel van een open ontgraving aangelegd.

Lokaal vormt de waterhuishouding een aandachtspunt bij de open ontgravingen, waarbij de werkzaamheden grondwaterneutraal moeten worden uitgevoerd. Indien deze maatregelen niet opgevolgd worden dan is mogelijk sprake van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de aangrenzende NNN-gebieden.

De werkzaamheden hebben een tijdelijk karakter waardoor geen langdurig ruimtebeslag plaatsvindt in een gebied dat is aangewezen onder het NNN. Door het tijdelijke karakter en de aard van de werkzaamheden kan de huidige situatie na afronding van de werkzaamheden hersteld worden.

In het geval van aantasting van een NNN-gebied dienen vervolgstappen genomen te worden en is een aanvullende uitwerking en afstemming met het bevoegd gezag noodzakelijk.

Ter plaatse van de locaties waar de kabels door middel van een open ontgraving worden aangelegd, wordt het grondwater doormiddel van bronbemaling tot een diepte van twee meter onder het maaiveld weggepompt. Hierdoor kan schade ontstaan aan de nabij gelegen NNN-gebieden. Wanneer aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan zullen negatieve effecten op de wezenlijke en kenmerkende waarden van NNN gebieden nihil zijn, zie paragraaf 5.3.1.

Ter hoogte van de open ontgravingen langs de Dekkersweg in Delden en de Nijhuisbinnenweg in Hengelo dient het weggepompte grondwater direct in het aan de overzijde van de weg gelegen NNN-gebied terug te vloeien (zie bijlage 1).

Natura 2000

Het tracé loopt niet door een Natura2000-gebied. Ook grenst het niet direct aan een Natura2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is het Lonnekermeer op circa vijf kilometer vanaf het gehele tracé.

Van directe aantasting van het Natura 2000-gebied is dan ook geen sprake. In dit geval kunnen alleen externe effecten van toepassing zijn op het betreffende Natura 2000-gebied.

Om deze externe effecten te beoordelen wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een AERIUS-berekening te doen om een inschatting te maken van het effect van stikstof op omliggende Natura 2000-gebieden. Zie ook Tabel 1. Een aandachtspunt hierbij is dat de wetgeving rondom stikstof momenteel veel in beweging is.

Houtopstanden

Ter hoogte van de Dekkersweg in Delden zijn houtopstanden aanwezig die beschermd zijn door de Wnb. Op deze locatie worden de kabels door middel van een open ontgraving aangelegd. De benodigde werksleuf loopt hier op korte afstand (circa 5 meter) langs een houtwal met onder andere volwassen zomereiken. Mogelijk wordt door deze werkwijze onaanvaardbare wortelschade bij de betreffende bomen aangericht. In dat geval zijn deze bomen niet duurzaam te behouden en vormen deze mogelijk een gevaar voor de omgeving. Een nader onderzoek (Boom Effect Analyse, BEA) kan inzichtelijk maken of de voorgenomen werkwijze uitgevoerd kan worden met duurzaam boom behoud als uitgangspunt.

Tabel 0.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming en bescherming houtopstanden.

	Natura 2000	NNN	Houtopstanden
Aanwezig binnen invloedsfeer?	Ja	Ja	Ja
Effecten?	Mogelijk is sprake van relevante stikstofdepositie.	Mogelijk. Afhankelijk van de gehanteerde werkwijze.	Mogelijk. Afhankelijk van de gehanteerde werkwijze.
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Aan de hand van een AERIUS berekening kan bepaald worden of er verdere vervolgstappen aan de orde zijn.	Nee, tenzij significante effecten niet voorkomen kunnen worden. Indien er sprake is van significante effecten dient in overleg met het bevoegd gezag een herbegrenzingsplan te worden opgesteld of wijziging van beheertypen te worden doorgevoerd.	Uitvoeren van een BEA om de gevolgen op de bomen van de voorgenomen werkwijze ter hoogte van de openontgraving langs de Dekkersweg in Delden inzichtelijk te maken.
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming en bescherming houtopstanden?	Afhankelijk van resultaten AERIUS-berekening.	Ja, mits de nodige maatregelen worden genomen om effecten te beperken en/of te mitigeren (zie Hoofdstuk 5.3.1.).	Afhankelijk van de resultaten uit de BEA.

Conclusies soortenbescherming

In het projectgebied komen beschermde soorten voor die mogelijk negatieve effecten ondervinden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. In de nabijheid van het projectgebied zijn tevens mogelijk jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig. Verder kunnen er verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes van vleermuizen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Mogelijk zijn beschermde soorten uit de volgende soortgroepen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig: amfibieën, reptielen, libellen, dagvlinders en vaatplanten. In Hoofdstuk 4 worden de conclusies per soortgroep aangegeven.

Overzicht

In tabel 1 is aangegeven welke gevolgen de mogelijke aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. In Hoofdstuk 5 van deze Natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies. Na het terreinbezoek kan pas op een realistische wijze beoordeeld worden voor welke soorten binnen het projectgebied potentieel geschikt leefgebied aanwezig is.

Tabel 1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het projectgebied.

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk dient een zone van 50 meter aan weerszijde van het werkgebied (tracé en aan- en afvoerwegen) voor aanvang van de werkzaamheden geschouwd te worden op de aanwezigheid van concrete broedgevallen.
Broedvogels (jaarrond beschermd nest)	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Werken buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is voor aanvang van de werkzaamheden schouwen op de aanwezigheid van concrete broedgevallen.
Vleermuizen (verblijfplaatsen en vliegroutes)	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek is noodzakelijk wanneer in de actieve periode van vleermuizen, binnen een zone van 25 meter vanaf volwassen bomen, kunstmatige verlichting wordt gebruikt (Dekkersweg te Delden) en wanneer volwassen bomen uit een lijnvormige structuur worden verwijderd.
Landzoogdieren	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Zorgplicht.
Reptielen	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Zorgplicht.

Natuurtoets

Aanleg 110 kV kabelverbinding Hengelo Weideweg (HGLW) en Hengelo Oele (HGLO)
projectnummer 0452535.100
19 juni 2020 revisie 00
TenneT TSO B.V.



Amfibieën	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Op voorhand treffen van soort specifieke maatregelen (Hoofdstuk 5.2.4 en bijlage 1).
Libellen	Mogelijk	Nee	Nee	Zorgplicht
Dagvlinders	Mogelijk	Nee	Nee	Zorgplicht
Vaatplanten	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Zorgplicht

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage I staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

1 Inleiding

TenneT is voornemens om een 110 kV hoogspanningskabel tussen Hengelo Weideweg en Hengelo Oele aan te leggen. Globaal is het tracé gelegen tussen de Eggerinksweg en de Platinastraat in Hengelo. De lengte van het tracé is circa 5,5 kilometer. Voor de breedte van het te onderzoeken gebied voor de onderliggende bureaustudie natuur is een zone van circa 250 meter aan weerszijde van het kabeltracé.

1.1 Aanleiding

TenneT heeft in het 110 kV netdeel Harculo-Hengelo verschillende knelpunten signaleerd die een risico vormen voor de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening in de omgeving van Hengelo. Door de aanleg van de 110 kV kabelverbinding tussen 110 kV station Hengelo Weideweg (HGLW110) en 110 kV station Hengelo Oele (HGLO110) (enkel circuit) wordt het hoogspanningsnet in de regio Hengelo versterkt.

Het onderhavige rapport heeft betrekking op het onderhavige tracé zoals is weergegeven in figuur 1.1.



Figuur 1.1: Ligging tracé kabelverbinding Hengelo Weideweg - Hengelo Oele

De aanleg van het kabeltracé wordt uitgevoerd door middel van diverse horizontaal gestuurde boringen (HDD's), enkele persingen waarbij een mantelbuis wordt aangebracht en een aantal open ontgravingen. De ligging van het beschreven kabeltracé is in figuur 1.1 weergegeven.

Ruimtelijke plannen, zoals de voorgenomen werkzaamheden dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het

plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Werkzaamheden mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten aan de hand van een bureaustudie en het terreinbezoek beschreven. In deze Natuurtoets wordt aangegeven of een nader onderzoek noodzakelijk is, of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of voor de uitvoering van het project een ontheffing nodig is.

1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan in dit perspectief uitvoerbaar is.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan?
- Vinden als gevolg van de werkzaamheden welke uitgevoerd worden ten behoeven van het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en zo ja welke zijn dit?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop?
- Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Conclusie en advies;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN;

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming (paragraaf 2.2) en de gebiedsbescherming (paragraaf 2.3) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuur netwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Van sommige vogels zijn de nesten of nestlocaties niet alleen tijdens het broedseizoen maar het hele jaar beschermd. Hiervoor is de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) opgesteld. Tevens heeft de Provincie Overijssel een aanvullende lijst opgesteld met vogelnesten die in de Provincie Overijssel jaarrond beschermd zijn (2019). In beide lijsten wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies. Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.2.1 Verordening vrijstelling soorten Provincie Overijssel

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

De Provinciale Staten van Overijssel hebben op 1 december 2019 de 'Verordening vrijstellingen soorten Overijssel' vastgesteld. Via deze verordening is vrijstelling verleend voor de verboden ter bescherming van algemene soorten op grond van de Wet natuurbescherming.

Algemeen voorkomende soorten binnen de provincie (zoals konijn, haas en gewone pad) zijn door het vaststellen van deze Verordening vrijgesteld. Niet vrijgesteld zijn de wezel, bunzing, hermelijn en egel. Voor deze kleine marterachtige en de egel staat onvoldoende vast hoe de staat van instandhouding is indien overtreding van verbodsbepalingen van artikel 3.10 op treedt als gevolg van een project. Onder de Flora- en faunawet waren deze drie marterachtige en de egel vrijgesteld van ontheffingsplicht, maar sinds 1 januari 2017 zijn deze soorten beschermd. Indien er sprake is van een overtreding van verbodsbepaling van artikel 3.10 i.r.t. deze soorten geldt een ontheffingsplicht.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen.

De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

2.4 Bescherming van houtopstanden

Naast soortbescherming en gebiedsbescherming zijn in de Wet Natuurbescherming bepalingen opgenomen met betrekking tot de bescherming van houtopstanden buiten de bebouwde kom. Deze bepalingen geven aan dat voor het kappen van bomen buiten de bebouwde kom een meldingsplicht geldt.

Voor de begrenzing van de bebouwde kom wordt hierbij uitgegaan van de grens bebouwde kom Wet Natuurbescherming niet de grens bebouwde kom wegenverkeerswet.

Deze bepalingen zijn van kracht wanneer:

- De houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt;
- de houtopstand groter is dan 10 are (1000 m²) of wanneer het gaat om bomen in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Op deze bepaling zijn een aantal uitzonderingen van kracht (zie Bijlage 3).

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek en gedurende het terreinbezoek van voorliggende Natuurtoets. Vervolgens wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. Dit onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2014-2020 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Ook worden indien relevant regionale bronnen en verspreidingsatlassen gebruikt. Deze verspreidingsatlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Nast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Ten behoeve van dit project zijn verschillende terreinbezoeken uitgevoerd. Deze hebben plaatsgevonden begin februari en april 2020. Naast deze natuurtoets is ook een boominventarisatie uitgevoerd. Hierbij zijn alle bomen welke binnen de invloedssfeer van de open ontgraving staan in kaart gebracht.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de verschillende terreinbezoeken kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) ingegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het kabeltracé passeert verschillende terreintype. Voor een groot deel loopt het tracé door agrarische percelen. Echter op een aantal plaatsen worden watergangen, wegen, bossen en natuurgebieden gepasseerd. Zo wordt het Twente-kanaal gepasseerd. Verder wordt de Provinciale weg N346 éénmaal en de snelweg A35 tweemaal gepasseerd. Halverwege het tracé wordt een spoorlijn gekruist (zie Figuur 4.1 voor een impressie).



Figuur 4.1. Impressie van het projectgebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer vanaf het leidingtracé). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en overige Europese verdragen, niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn en overige Europese verdragen vallend onder artikel 3.5 (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving (2500 m) van het plangebied (NDFF, 2014-2020). Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (12-3-2020) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	JRB	HR (art 3.5)	A/B (art 3.10)
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Buizerd	X		
	Sperwer	X		
	Torenvalk	X		
	Gierzwaluw	X		
	Boerenzwaluw	X		
	Huiszwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Bosuil	X		
	Boomvalk	X		
	Kerkuil	X		
	Oehoe	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Steenuil	X		
	Torenvalk	X		
	Wespendief	X		
	Zwarte specht	X		
Zoogdieren	Boommarter			X
	Steenmarter			X
	Bunzing			X
	Wezel			X
	Hermelijn			X
	Eekhoorn			X
	Egel			X
	Gewone dwergvleermuis		X	
	Baardvleermuis		X	
	Franjestaart		X	
	Watervleermuis		X	
	Gewone grootoorvleermuis		X	
	Levendbarende hagedis			X
Reptielen	Heikikker		X	
Amfibieën	Kamsalamander		X	
Vissen	Geen waarnemingen bekend			
Insecten - Libellen	Gevlekte witsnuitlibel		X	
Insecten - Kevers	Geen waarnemingen bekend			
Insecten - Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder			X
Vaatplanten	Bergnachtorchis		X	
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen bekend			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn.

4.2.2 Ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en de bevindingen uit het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Het projectgebied beslaat een grote oppervlakte en strekt zich uit over een aanzienlijk gebied met verschillende terreintypen. Hierdoor is het voorkomen van beschermde soorten uit veel verschillende soortgroepen mogelijk. Voor al deze soortgroepen wordt beoordeeld of essentieel leefgebied binnen het projectgebied aanwezig is.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten. Uit de bureaustudie komen in deze categorie een twintigtal soorten naar voren. Deze soorten worden in Tabel 4.1 weergegeven.

Van deze soorten zijn tijdens de verschillende terreinbezoeken de buizerd, roek, torenvalk, sperwer en de huismus waargenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat veel van de in Tabel 4.1 aangegeven soorten in verband met het tijdstip van de terreinbezoeken (winter) niet waargenomen kunnen worden omdat deze in de winter niet in Nederland verblijven. Hierbij valt onder andere te denken aan de zwaluwsoorten.

Binnen de onderzochte zone aan weerszijde van het kabeltracé zijn verschillende grote nesten, bomen met holte en gebouwen aanwezig die geschikt zijn voor de binnen het projectgebied aangegeven soorten (zie Tabel 4.1).

Waarde projectgebied voor kenmerkende vogelsoorten

Naast het voorkomen van jaarrond beschermde nesten kan, in het kader van biodiversiteit doelstellingen, tevens de waarde van het projectgebied voor kenmerkende vogelsoorten worden onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de gegevens welke tijdens de terreinbezoeken zijn verkregen.

Tevens zullen na de terreinbezoeken de waargenomen soorten worden opgetekend.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit kunnen de binnen het projectgebied waargenomen boerenzwaluw, huiszwaluw en zwarte specht zijn. Boerenzwaluw en huiszwaluw bouwen hun nest aan gebouwen. Er zullen geen werkzaamheden aan of nabij gebouwen plaatsvinden. Zodat negatieve gevolgen voor deze soorten uitgesloten kunnen worden. De tevens binnen het projectgebied waargenomen zwarte specht maakt zijn nest in dikke bomen (stamdoorsnede minimaal 40 cm). Voor zover bekend worden geen bomen met een dergelijke omvang verwijderd.

De dichtstbijzijnde waarnemingen van de in Overijssel jaarrond beschermde categorie 5 soorten grutto, tureluur, veldleeuwerik en wulp zijn op grote afstand van het projectgebied ten noorden van het natuurgebied Woolderbroek gedaan.

Er zijn geen overige categorie-5-soorten binnen het projectgebied te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

Het is wel te verwachten dat algemeen voorkomende vogels binnen het projectgebied hun nest bouwen. Tijdens het terreinbezoek zijn verschillende vogels waargenomen.

Gevolgen van het plan op beschermde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Tabel 4.2. Waargenomen vogels tijdens het terreinbezoek in en nabij het projectgebied.

Locatie	Waargenomen soorten
Binnen projectgebied	Kauw, zwarte kraai, ekster, gaai, merel, meerkoet, waterhoen, wilde eend, kievit, torenvalk, buizerd, blauwe reiger, vink, groenling, koolmees, pimpelmees, staartmees, winterkoning, grote bonte specht.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie zijn de volgende beschermde soorten zoogdieren naar voren gekomen: boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, egel, eekhoorn, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis. Het verband tussen de bureaustudie en de bevindingen van de terreinbezoeken wordt hieronder toegelicht.

Vleermuizen

Een aantal van de in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn voornamelijk gebouw-bewonende soorten. Dit betreft onder andere de binnen het projectgebied waargenomen gewone dwergvleermuis. Tevens komen in Nederland een aantal vleermuissoorten voor welke voornamelijk boom-bewonende soorten zijn. Van deze soorten zijn binnen het projectgebied de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis waargenomen. Deze en mogelijk andere vleermuizen worden verwacht in het projectgebied. Ook zijn er nog soorten die zowel in gebouwen als in bomen worden aangetroffen maar van deze soorten zijn binnen het projectgebied geen waarnemingen bekend.

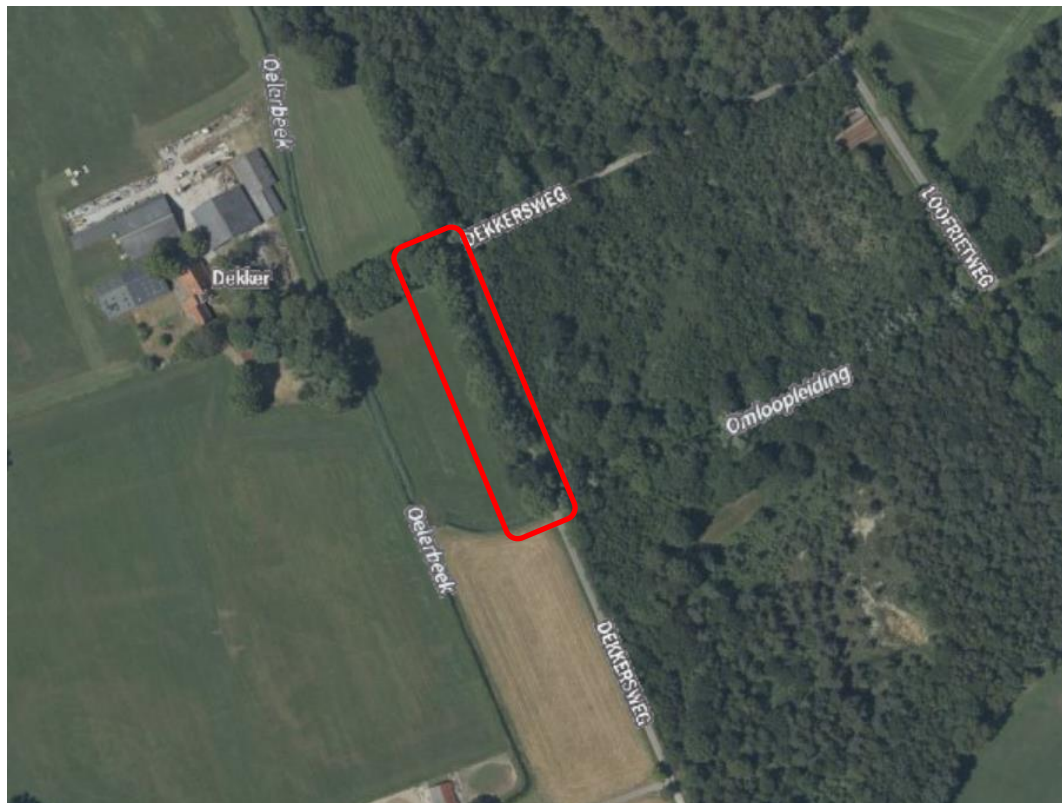
Vaste rust- en verblijfplaatsen

Binnen de contouren van de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuizen aanwezig zijn. Zo zijn langs het tracé verschillende boerderijen en schuren aanwezig welke geschikt zijn om een verblijfplaats voor vleermuizen te herbergen. Echter in het kader van de voorgenomen werkzaamheden vinden geen werkzaamheden aan gebouwen plaats.

Binnen het projectgebied zijn verschillende bomen met holtes en gaten waargenomen die geschikt kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor boom-bewonende vleermuizen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van boom-bewonende vleermuizen binnen het projectgebied wordt zeer waarschijnlijk geacht.

Vliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschappelijke structuren (zoals bomenrijen en watergangen) als vliegroutes. De verschillende bomenrijen langs het tracé maken mogelijk onderdeel uit van (essentiële) vliegroutes. Wanneer volwassen bomen uit een bomenrij worden verwijderd kunnen negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen niet worden uitgesloten.



Figuur 4.2. Lijnvormige structuur langs de Dekkersweg in Delden die mogelijk negatief beïnvloed wordt door de voorgenomen werkzaamheden.

Foerageergebied

Boven het te volgen tracé wordt met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid door vleermuizen gefoerageerd. De werkzaamheden zullen binnen een beperkt deel van het foerageergebied worden uitgevoerd. In de omgeving zijn verder ruim voldoende alternatieve foerageergebieden voorhandig. Negatieve effecten op foeragerende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Buiten de genoemde beschermde vleermuissoorten wordt nog een aantal andere beschermde zoogdieren in of nabij het projectgebied in de NDFF aangegeven. Dit zijn: boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, egel en eekhoorn.

De **boommarter** komt in allerlei type en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholen, tussen boomwortels of onder takkenrillen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten. Ook inrottingsholten en soms gebouwen worden gebruikt. Boommarters maken meestal niet zelf een nest maar passen een bestaand nest aan.

De **steenmarter** wordt aangetroffen in steenachtige biotopen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Hij komt voor in parkachtige landschappen, maar ook in bos loze gebieden. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en soms zelfs in grote steden. De voorkeur gaat bij de steenmarter uit naar gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes.

De **wezel** is het kleinste roofdier van Nederland. De soort eet voornamelijk (woel)muizen. Wezel gebruiken meerdere schuilplaatsen, te onderscheiden zijn tijdelijke verblijfplaatsen en vast nestplaatsen. Deze worden onder andere aangetroffen in rommelige hoekjes, takkenrillen en lage bosschages. De aanwezigheid van voldoende muizen bepaalt mede of een gebied geschikt is voor de soort.

Binnen het projectgebied is geschikt biotoop voor de wezel aanwezig.

Een **hermelijn** is groter dan een wezel, hij kan dan ook grotere prooidieren aan zoals konijnen en hazen. De soort komt voor in nagenoeg alle landschappen, als er maar voldoende prooidieren aanwezig zijn. Natuurgebieden en extensief gebruikte terreinen vormen het leefgebied.

Binnen het projectgebied is geschikt biotoop voor de hermelijn aanwezig.

De **bunzing** is vergeleken met de wezel en hermelijn veruit de grootste en zwaarste marter. De bunzing komt voor in allerlei landschappen voor, als er maar dekking is in de vorm van greppels, houtwallen, zoomvegetaties, ruigtes en bijvoorbeeld schuurtjes. Waterrijke gebieden hebben de voorkeur. De voedselbeschikbaarheid bepaalt de omvang van het territorium, het varieert van 8 tot zelfs 1.000 ha. Schuilplaatsen van de soort bestaan uit oude hollen van konijnen en ratten, houtstapels en takkenrillen.

Binnen het projectgebied is geschikt biotoop voor de bunzing aanwezig.

De **eekhoorn** leeft in of in de omgeving van grote bomen. Het nest wordt ook in grote bomen gebouwd (Zoogdierverseniging). Binnen het projectgebied zijn veel grote bomen aanwezig.

Egels zijn in de nacht actief. Overdag slapen egels onder dichtstruikgewas, in holtes onder boomwortels, in composthopen of konijnenhollen. Binnen het projectgebied is geschikt biotoop voor de egel aanwezig.

Amfibieën

Uit de bureaustudie zijn de volgende beschermde amfibieën naar voren gekomen: boomkikker, poelkikker, heikikker en kamsalamander.

Heikikker

De heikikker wordt vooral aangetroffen in vochtige heidegebieden en in hoog- en laagveengebieden. Ook komt hij voor in vochtige schraalgraslanden, duinvalleien, bosranden en langs meren en rivieren. Hier moet dan wel struweel en hoge kruidige vegetatie aanwezig zijn.

Het voortplantingsbiotoop bestaat uit ondiep stilstaand water met oevervegetatie.

Binnen het projectgebied is op verschillende plaatsen geschikt biotoop voor de heikikker aanwezig.

Kamsalamander

De kamsalamander heeft een voorkeur voor kleinschalige landschappen met bospercelen, heggen en struwelen.

Het voortplantingsbiotoop bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Veel vindplaatsen liggen in beek- of rivier-begeleidend gebied. De poel mag niet geheel beschaduwde zijn en moet permanent water bevatten. Vanaf half maart zijn de volwassen dieren in het water te vinden. Een deel van de dieren blijft het hele jaar in het water maar de meeste kamsalamanders verlaten eind juni het water.

Binnen het projectgebied is op verschillende plaatsen geschikt biotoop voor de kamsalamander aanwezig.

Reptielen

Uit de bureaustudie is de volgende beschermde reptiel naar voren gekomen: de levendbarende hagedis.

Levendbarende hagedis

Heide en hoogveen vormen de voorkeurshabitat van de levendbarende hagedis. De soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen (Bron: RAVON). Binnen het projectgebied is op verschillende plaatsen geschikt biotoop voor de levendbarende hagedis aanwezig.

Libellen

Uit de bureaustudie is de volgende beschermde libel naar voren gekomen: gevlekte witsnuitlibel.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel wordt aangetroffen bij verlandingszones van heldere wateren: matig voedselrijke delen van laagveengebieden en matig voedselarme vennen. Binnen het projectgebied is op een aantal plaatsen geschikt biotoop voor de gevlekte witsnuitlibel aanwezig.

Dagvlinders

Uit de bureaustudie is de volgende beschermde dagvlinder naar voren gekomen: grote weerschijnvlinder.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder heeft een voorkeur voor vochtige loofbossen waar ze het sap van rottende vruchten, bloedende bomen, mest en dode dieren drinken. Binnen het projectgebied is op enkele plaatsen geschikt biotoop voor de grote weerschijnvlinder aanwezig.

Vaatplanten

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het projectgebied een beschermde vaatplant is waargenomen. Dit betreft exemplaren van de beschermde bergnachtorchis.

Bergnachtorchis

Bergnachtorchis wordt aangetroffen op zonnige tot licht beschaduwde, droge tot matig vochtige, vrij voedselarme tot voedselrijke, zwak basische tot kalkrijke, meestal humeuze, gevarieerde bodems. Ze groeit in lichte loof- en naaldbossen, in hakhout en struwelen, in boszomen, in heiden en borstelgraslanden. (Bron: FLORON). Binnen het projectgebied is op verschillende plaatsen geschikt biotoop voor de bergnachtorchis aanwezig.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit de terreinbezoeken is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 4.3 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.3. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in en nabij het projectgebied.

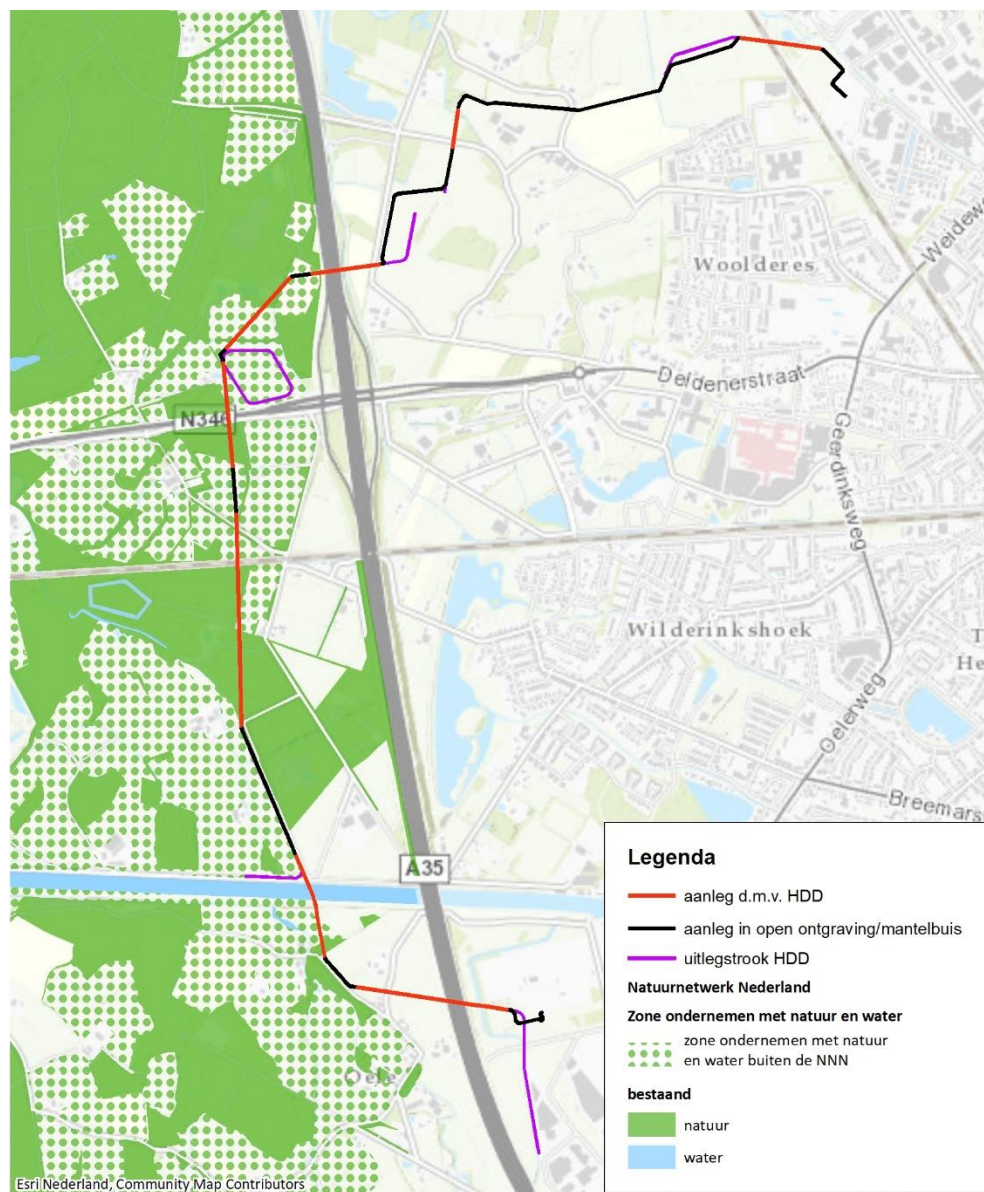
Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Artikel 3.1 en 3.5	Ja	Waargenomen binnen het projectgebied.
Vogels met een jaarrond beschermd nest(locatie)	Artikel 3.1	Ja	Waargenomen binnen het projectgebied.
Landzoogdieren	Artikel 3.5 en 3.10	Mogelijk	Langs het gehele tracé is potentieel geschikt biotoop aanwezig.
Vleermuizen	Artikel 3.5 en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn	Mogelijk	Langs grote delen van het tracé zijn potentieel geschikte verblijfplaatsen en vliegroutes aanwezig.
Amfibieën	Artikel 3.5, 3.10 en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn	Mogelijk	Binnen het projectgebied is op verschillende plaatsen geschikt terrestrisch en aquatisch biotoop aanwezig.
Reptielen	Artikel 3.5 en 3.10	Mogelijk	Binnen het projectgebied is op verschillende plaatsen geschikt biotoop aanwezig.
Dagvlinders/libellen	Artikel 3.10	Mogelijk	Op een aantal plaatsen langs het tracé is potentieel geschikt biotoop aanwezig.
Vaatplanten	Artikel 3.5 en 3.10	Mogelijk	Op een aantal plaatsen langs het tracé is geschikt biotoop aanwezig.

4.3 Beschermde gebieden en bescherming houtopstanden

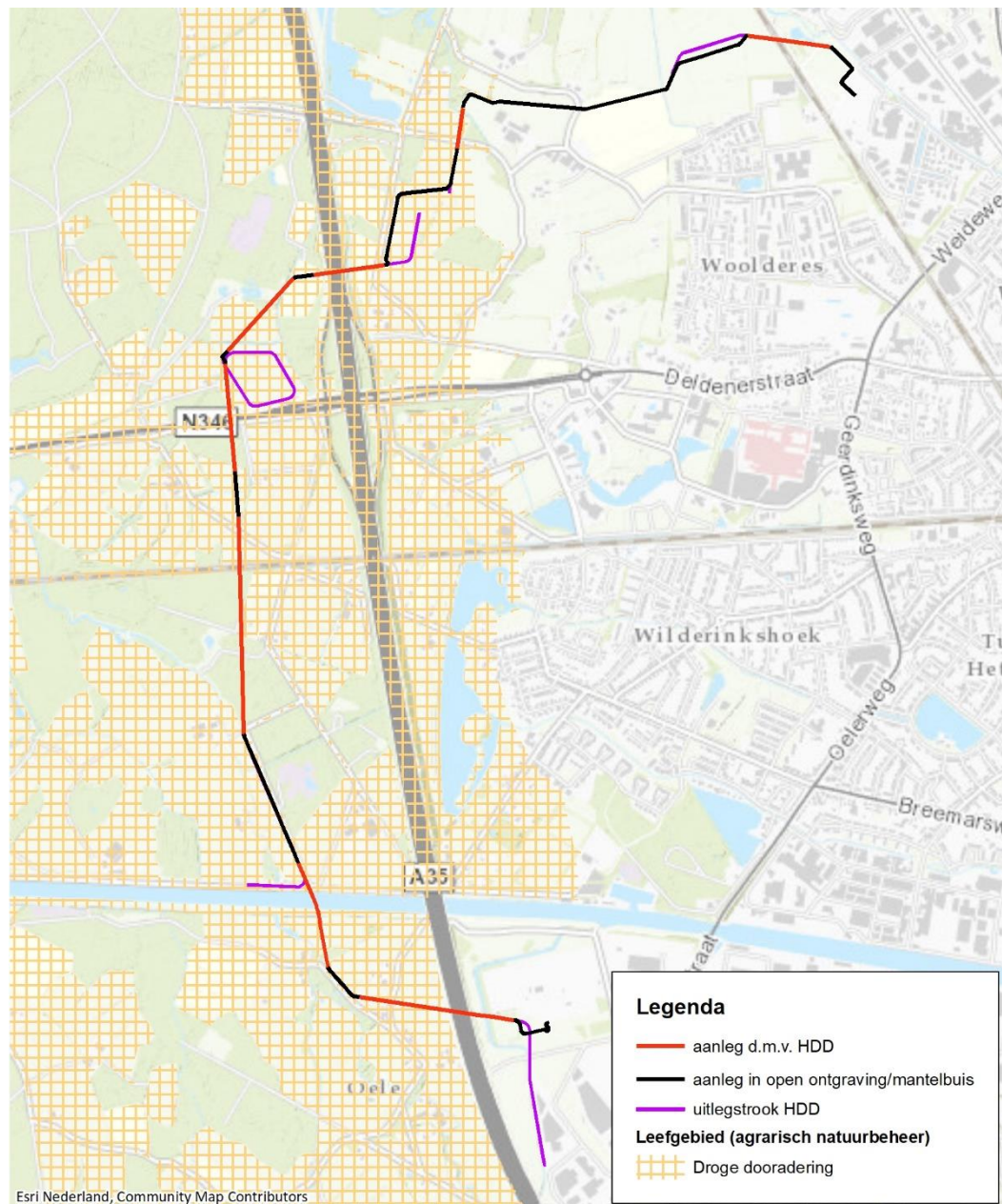
4.3.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In de directe omgeving van het projectgebied zijn verschillende gebieden aangewezen onder het NNN (zie figuur 4.1). Het tracé doorkruist verschillende NNN-gebieden. Volgens de beheertype kaart 2019 van de provincie Overijssel loopt het tracé door of vlak langs de volgende gebieden en beheertype welke onder de NNN zijn aangewezen: N 17.06 Vochtig en hellinghout, N04.02 Zoete plas, N16.01 Droogbos met productie, L01.16 Bossingel en L01.02 houtwal en houtsingel.

Tevens loopt het tracé door een zoekgebied Agrarisch Natuurbeheer (Droge dooradering) (zie Figuur 4.2).



Figuur 4.2. Globale ligging projectgebied (rode lijn) ten opzichte van het NNN. (bron: gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel).



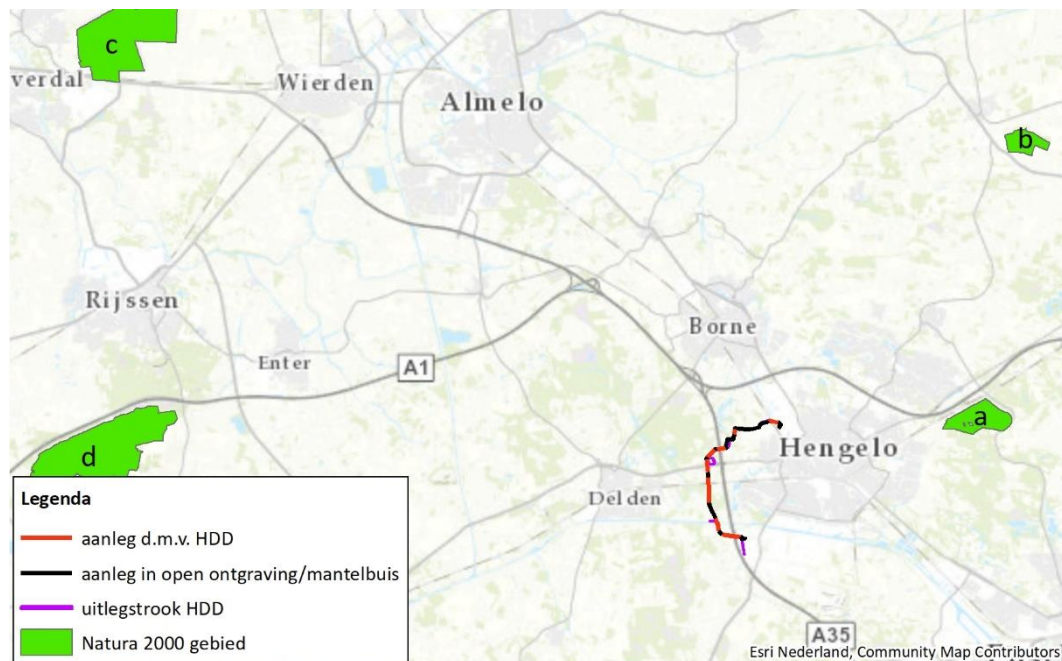
Figuur 4.3. Globale ligging projectgebied (rode lijnen) ten opzichte van zoekgebieden Agrarisch Natuurbeheer (gearceerde gebieden). Bron: gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel.

4.3.2 Natura 2000

Het tracé loopt niet door een Natura2000-gebied. Ook grenst het niet direct aan een Natura2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is het Lonnekermeer op meer dan vijf kilometer vanaf het gehele tracé (zie Figuur 4.3). Het Lonnekermeer is aangewezen onder de Habitatrichtlijn.

Van directe aantasting door geluid-, licht- en optische verstoring door de voorgenomen werkzaamheden van het Natura 2000-gebied is op een afstand van meer dan vijf kilometer geen sprake. In dit geval kunnen alleen externe effecten van toepassing zijn op het betreffende Natura 2000-gebied. Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen als gevolg van verzuring en vermist door stikstof uitstoot kunnen niet worden uitgesloten.

In het Natura 2000-gebied Lonnekermeer komen de stikstofgevoelige habitattypen H7230 Kalkmoerassen, H6410 Blauwgraslanden en H7150 Pioniersvegetaties met snavelbiezen voor.



Figuur 4.4. Globale ligging projectgebied (lijn) ten opzichte van Natura-2000 gebieden Lonnekermeer (a), Lemselermaten (b), Wierdenseveld (c) en Borkeld (d).

(bron: <https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1?bookmark=54a7bcc5e845491caf36c177afa665b8>)

4.3.3 Bescherming houtopstanden

Ter hoogte van de Dekkersweg in Delden loopt het tracé van de open ontgraving dicht langs een houtwal met volwassen bomen (zie Figuur 4.2). Door de voorgenomen werkwijze kunnen de bomen in deze houtwal mogelijk niet (duurzaam)behouden blijven. De betreffende locatie valt onder de bescherming houtopstanden.

5 Toetsing aan de hand van de bureaustudie

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

In het kader van het voornemen zal over een groot deel van het tracé een sleuf gegraven worden ten behoeven van de aanleg van een 110 KV kabelverbinding tussen Hengelo Weideweg en Hengelo Oele. De diepte van deze sleuf zal circa twee meter onder het maaiveld bedragen. De breedte van de sleuf zal ongeveer vijf meter zijn. Naast de te graven sleuf wordt ook een werkstrook gerealiseerd. Voor de breedte van de werkstrook is een strook van vijftientig aan weerszijde van het kabeltracé aangehouden. De breedte hiervan is nog onbekend. Tevens zal op een aantal plaatsen langs het tracé een installatie geplaatst worden om een gestuurde boring van delen van de kabel mogelijk te maken. Aan het beginpunt en aan het eindpunt van iedere gestuurde boring wordt een intrede- en een uittrede put gegraven. Tevens wordt in het verlengde van de gestuurde boring een deel van het tracé gebruikt voor het uitleggen van de leiding.

Ter plaatsen van de open ontgravingen, in- en uittrede putten, uitlegstroken en werkwegen worden locaties tijdelijk ongeschikt als leefgebied van voorkomende planten- en diersoorten. Dit kan gebeuren doordat fysiek biotopen worden verwijderd of doordat de werkzaamheden verstorend zijn. Een ander aspect is dat door het voornemen tijdelijk geschikt biotoop kan ontstaan voor bepaalde soorten.

De effecten van het voornemen op beschermde soorten wordt hieronder beschreven.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

5.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde.

Algemene broedvogels

In het projectgebied kunnen nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) vogelsoorten. Vooral de houtwallen, de bomen en de begroeide oevers van de watergangen zijn geschikte locaties voor ter plaatse algemeen voorkomende vogels. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (wanneer deze in aanbouw en in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Wel mogen maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat broedvogels zich vestigen.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het terreinbezoek zijn verschillende grote nesten waargenomen welke mogelijk een jaarrond beschermde status hebben.

De open ontgravingen vinden over het algemeen plaats in intensief beheerde agrarische percelen. Deze percelen bieden in potentie geschikte nestlocaties voor een aantal door de Provincie Overijssel aangewezen weidevogelsoorten (categorie 5) met een jaarrond beschermde nestlocatie (grutto, tureluur, veldleeuwerik en wulp). Echter deze locaties liggen allemaal dicht in de buurt van bosschages en/of hoge bomen. Hierdoor zijn deze locaties door de aanwezigheid van mogelijke predatoren ongeschikt voor weidevogels.

Voor zover bekend zullen ten behoeven van de voorgenomen werkzaamheden geen bomen verwijderd worden.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zullen negatieve effecten op de betreffende soorten nihil zijn. Wanneer de werkzaamheden wel binnen het broedseizoen plaatsvinden dient het gebruik van eventueel aanwezige nesten eerst inzichtelijk te worden gemaakt.

Voor de voorgenomen werkzaamheden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden binnen de agrarische percelen en nabij de houtwallen, de bomen, de struiken en oevers worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel).
- 2) Het projectgebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecoloog gecontroleerd op actuele broedgevallen. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden worden soort specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Bij het slopen of renoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouw-bewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dak betimmering, achter boeiborden, in holle ruimtes van bruggen of op zolders. Boom-bewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote en oude bomen.

Verblijfplaatsen

Ter plaatse van de langs het tracé aanwezige bebouwing worden de kabels deels aangelegd door middel van een gestuurde boring en deels door een open ontgraving.

Ten behoeven van de werkzaamheden zullen geen werkzaamheden aan gebouwen plaatsvinden en de afstand tussen de werkzaamheden en de gebouwen is voldoende groot (>50 meter) om negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuizen uit te sluiten.

In de bomen langs de Dekkersweg in Delden (zie Figuur 4.2) zijn bomen met gaten, hollen en/of scheuren aanwezig. Het is op dit moment nog onduidelijk of deze bomen behouden blijven. Afhankelijk van de uitkomst van de Boom Effect Analyse) BEA zal de werkwijze mogelijk aangepast dienen te worden. Indien dit niet mogelijk is, zullen mogelijk enkele bomen verwijderd worden.

Indien volwassen bomen verwijderd worden dienen deze gecontroleerd te worden op voor vleermuizen geschikte gaten en/of hollen.

Wanneer werkzaamheden binnen een straal van 25 meter vanaf volwassen bomen worden uitgevoerd maar deze niet worden verwijderd, dienen de volgende randvoorwaarden in acht te worden genomen om aan de voorwaarden genoemd in de Wet Natuurbescherming te voldoen en is geen ontheffing noodzakelijk.

- Werkzaamheden worden buiten de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd (april-november).
- Wanneer dit niet mogelijk is dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang te worden uitgevoerd.
- Tijdens de werkzaamheden mag tussen zonsondergang en zonsopkomst geen kunstmatige verlichting worden gebruikt.

Vliegroutes

Lijnvormige landschappelijke structuren zoals bomenrijen en watergangen worden door vleermuizen vaak gebruikt als vliegroute.

Binnen het projectgebied zijn verschillende lijnvormige structuren aanwezig. Mogelijk wordt één van deze lijnvormige structuren doorbroken (zie Figuur 4.2). Ook worden werkzaamheden langs lijnvormige structuren zoals bosranden uitgevoerd.

Wanneer lijnvormige structuren worden doorbroken verliezen deze mogelijk de functionaliteit om als vliegroute voor vleermuizen dienst te doen. Wanneer onderbreking van meer dan vijftig meter in een (gesloten) lijnvormige structuren ontstaat dient een nader onderzoek naar het gebruik van de lijnvormige structuur door vleermuizen inzichtelijk te maken.

Indien geen lijnvormige structuren worden doorbroken en de volgende randvoorwaarden in acht worden genomen is dit voldoende om aan de voorwaarden genoemd in de Wet Natuurbescherming te voldoen.

- Werkzaamheden worden buiten de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd (april-november).
- Wanneer dit niet mogelijk is dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang te worden uitgevoerd.
- Tijdens de werkzaamheden mag tussen zonsondergang en zonsopkomst geen kunstmatige verlichting worden gebruikt.
- Indien in de actieve periode van vleermuizen en tussen zonsondergang en zonsopkomst binnen de zone van 25 meter vanaf volwassen bomen wordt gewerkt, dient het gebruik van de betreffende boom/bomen eerst inzichtelijk te worden gemaakt door middel van een nader onderzoek. Aan de hand van de uitkomst van dit nader onderzoek kan geadviseerd worden over de vervolg stappen.

De bomenrijen en bosranden dienen te allen tijde de functie van vliegroute te kunnen vervullen zoals hierboven is aangegeven.

Foerageergebied

Waarschijnlijk maken vleermuizen gebruik van de agrarische percelen, de bossen, de watergang en erven in de nabijheid van het projectgebied als foerageergebied. De werkzaamheden zullen echter nauwelijks invloed hebben op de genoemde locaties en in de directe omgeving zijn verder voldoende alternatieve, geschikte, foerageergebied aanwezig. Hier komt bij dat de werkzaamheden een tijdelijk karakter hebben. Negatieve effecten op foerageergebieden van vleermuizen zijn onwaarschijnlijk.

Nader onderzoek: vleermuizen

Samengevat kan gesteld worden dat indien volwassen bomen verwijderd worden of wanneer in de actieve periode van vleermuizen tussen zonsondergang en zonsopkomst binnen een zone van 25 meter vanaf volwassen bomen wordt gewerkt de functie van deze bomen voor vleermuizen inzichtelijk dient te worden gemaakt. Tevens geldt dat wanneer meerder bomen uit een rij verwijderd worden het gebruik van de betreffende bomenrij door vleermuizen inzichtelijk dient te worden gemaakt. Aan de hand van de uitkomst van de controle kunnen vervolg stappen zoals een nader onderzoek worden geadviseerd.

Overige zoogdieren

Met betrekking tot de overige in de buurt waargenomen zoogdieren te weten; boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, egel en eekhoorn (bron: NDFF) kan gesteld worden dat door de gehanteerde werkwijze de kans op negatieve effecten op deze soorten nihil is. Binnen het projectgebied is geschikt biotoop aanwezig voor de zeven genoemde soorten de boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, egel en eekhoorn. Deze geschikte biotopen zoals, houtwallen en bossen worden gepasseerd door middel van een gestuurde boring. De open ontgravingen vinden in intensief beheerde weilanden en akkerbouwpercelen plaats. Doordat de werkzaamheden een tijdelijk karakter hebben en hoofdzakelijk in intensief in gebruik zijnde percelen plaatsvindt zal verstoring van (beschermde) soorten minimaal zijn.

5.2.3 Reptielen

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat er in de nabijheid van het projectgebied beschermde reptielen zijn waargenomen. Dit betreft de levendbarende hagedis.

De potentieel meest geschikte locaties voor de levendbarende hagedis, zoals bossen, ruige graslanden en in bermen van (spoor)wegen worden echter door een gestuurde boring gepasseerd of liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2.4 Amfibieën

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Amfibieën

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat er in de nabijheid van het projectgebied beschermde amfibieën zijn waargenomen. Dit betreft de heikikker en kamsalamander.

Het voor kamsalamander geschikte biotoop bevindt zich op de locaties waar de leiding door middel van een gestuurde boring wordt aangelegd. Hierdoor kunnen negatieve effecten op deze soort worden uitgesloten.

Echter langs een deel waar de leiding door middel van een open ontgraving wordt aangelegd is geschikt biotoop voor de heikikker aanwezig. Dit betreft de open ontgraving langs de Dekkersweg in Delden. Hier wordt onder andere ondiep water en struweel aangetroffen. Om te voorkomen dat heikikkers tijdens de werkzaamheden binnen het werkgebied (de te graven sleuf en werkwegen) komen dient een aantal maatregelen te worden genomen. Deze maatregelen bestaan uit:

- Werken buiten de actieve periode (maart tot november) zodat exemplaren niet het werkgebied in kunnen trekken;
- Indien werken buiten de actieve periode niet mogelijk is wordt het struweel op de kwetsbare plekken afgeschermd (bijlage 1) door middel van een amfibieën/reptielenscherm zodat exemplaren tijdens de werkzaamheden niet het werkgebied in kunnen trekken. Hiervoor wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en worden de werkzaamheden begeleidt door een ter zaken deskundige.

5.2.5 Insecten-libellen

Beschermingsregime 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10).

Libellen

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de nabijheid van het projectgebied een beschermde libel is waargenomen. Dit betreft de gevlekte witsnuitlibel

Het voor deze soort geschikte biotoop bevindt zich op de locaties waar de leiding door middel van een gestuurde boring wordt aangelegd. Hierdoor kunnen negatieve effecten op deze soorten worden uitgesloten.

5.2.6 Insecten-dagvlinders

Beschermingsregime 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat er in de nabijheid van het projectgebied beschermde dagvlinders zijn waargenomen. Dit betreft de grote weerschijnvlinder.

Het voor de grote weerschijnvlinder geschikte biotoop bevindt zich op de locaties waar de leiding door middel van een gestuurde boring wordt aangelegd. Hierdoor kunnen negatieve effecten op deze soort worden uitgesloten.

5.2.7 Vaatplanten

Beschermingsregime ‘andere’ beschermde soorten (artikel 3.10).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat er in de nabijheid van het projectgebied beschermde vaatplanten zijn waargenomen. Dit betreft de bergnachtorchis.

Het voor de bergnachtorchis geschikte biotoop bevindt zich op de locaties waar de leiding door middel van een gestuurde boring wordt aangelegd. Hierdoor kunnen negatieve effecten op deze soort worden uitgesloten.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft het NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Binnen het projectgebied zijn verschillende NNN gebieden aanwezig. De werkzaamheden zijn echter van tijdelijke aard en de huidige situatie kan na afronding van de werkzaamheden snel hersteld worden. Verder worden de meest kwetsbare locaties gepasseerd door middel van een gestuurde boring.

Lokaal vormt de waterhuishouding een aandachtspunt bij de open ontgravingen, waarbij de werkzaamheden grondwaterneutraal moeten worden uitgevoerd. Indien deze maatregelen niet opgevolgd worden dan is mogelijk sprake van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de aangrenzende NNN-gebieden. Deze negatieve effecten bestaan uit verdroging van aangrenzende NNN-gebieden.

Aan de hand van de gegevens welke tijdens de terreinbezoeken zijn verkregen is beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden blijvend negatieve effecten op de wezenlijke en kenmerkende waarden van de NNN gebieden hebben. Vastgesteld is dat de gehanteerde werkwijze op twee locaties mogelijk tot negatieve effecten op de aangrenzende NNN gebieden kunnen lijden. Dit betreft de open ontgraving langs de Dekkersweg in Delden en de openontgraving langs de Nijhuisbinnenweg in Hengelo. Voor deze locaties gelden de volgende randvoorwaarden:

- Het onttrokken grondwater ter hoogte van het tracé langs de Dekkersweg in Delden wordt in de greppel die langs de Dekkersweg loopt gepompt;
- Het onttrokken grondwater ter hoogte van het tracé langs de Nijhuisbinnenweg in Hengelo wordt in de greppel die langs de Nijhuisbinnenweg loopt gepompt;
- Indien de hierboven genoemde randvoorwaarden niet uitgevoerd kunnen worden dienen vervolgstappen genomen te worden en is een aanvullende uitwerking van grondwatermodellen en –stromingen. Tevens is in dit geval afstemming met het bevoegd gezag noodzakelijk.

5.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het projectgebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. In de omgeving van het projectgebied worden wel Natura 2000-gebieden aangetroffen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Lonnekermeer op een afstand circa vijf kilometer ten oosten van het eindstation in Hengelo. Verder liggen op meer dan zes kilometer vanaf het tracé de natura 2000-gebieden Lemselermaten, Wierdenseveld en Borkeld.

Op een dergelijke afstand kan een groot aantal verstoringsfactoren op voorhand uitgesloten worden, zoals oppervlakteverlies, versnippering, verstoring door geluid, verstoring door licht en verstoring door trillingen.

Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen als gevolg van verzuring en vermesting door stikstof uitstoot tijdens de uitvoeringsfase kunnen niet worden uitgesloten.

In het Lonnekermeer komen de stikstofgevoelige habitattypen H7230 Kalkmoerassen, H6410 Blauwgraslanden en H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen voor.

Toetsing van deze effecten dient plaats te vinden op basis van de geldende stand van wetgeving rond stikstofdepositie met behulp van het voorgeschreven rekeninstrumentarium.

5.3.3 Bescherming Houtopstanden

Doordat de te graven sleuf dicht langs de bomenrij langs de Dekkersweg in Delden loopt treden mogelijk negatieve gevolgen op voor de bomen op deze locatie. Deze bomen vallen onder de bescherming houtopstanden.

Nader onderzoek: bescherming houtopstanden

Samengevat kan gesteld worden voor de bomen langs de Dekkersweg in Delden een Boom Effect Analyse (BEA) uitgevoerd dient te worden om de gevolgen van de voorgenomen werkwijze op de betreffende bomen inzichtelijk te maken.

6 Bronnen

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Handboekbomen, 2018. Norminstituut bomen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Provincie Overijssel, 2019 gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel

Provincie Overijssel. Provinciale website soortenbescherming Overijssel.

Overig:

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna)

www.floron.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.waarneming.nl

Bijlage I: Locatiekaart mitigerende maatregelen



Locatie van het te plaatsen amfibieënscherm langs de Dekkersweg in Delden.

Tevens dient op deze locatie het onttrokken grondwater direct aan de oostzijde van de Dekkersweg terug te vloeien.

Bijlage II: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwintelaars zijn derhalve niet vermeld.

Vogels		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klaapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmstij	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tijftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoarde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspijper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren zeezoogdieren	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfin
	muurhagedis		gewone dolfin
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		grijze dolfin
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
	platte schijfhoren		noordse vinvis, potvis
Zaadplanten	liggende raket		butskop
	drijvende waterweegbree		dwergvinvis
	groenknolorchis		griend,
	kruiwend moerasscherm		spitsdolfijn van gray
	zomerschroeforchis		witte dolfin

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren	Waterspitsmuis	Donker pimpernelblauwtje
Aardmuis*	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Boommarter	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bosmuis*	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Bunzing**	Amfibieën	Grote vos
Damhert	Alpenwatersalamander	Grote vuurvler
Das	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Dwergspitsmuis*	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Edelhert	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Eekhoorn	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Egel*	Vinpootsalamander	Pimpernelblauwtje
Eikelmuis	Vuursalamander	Sleedoorpage
Gewone bosspitsmuis*	Reptielen	Spiegeldikkopje
Gewone zeehond	Adder	Veenbesblauwtje
Grote bosmuis	Hazelworm	Veenbesparelmoervlinder
Grijze zeehond	Levendbarende hagedis	Veenhooibeestje
Haas*	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Hermelijn**	Vissen	Zilveren maan
Huisspitsmuis*	Beekdonderpad	Libellen
Konijn*	Beekprik	Beekkrombout
Molmuis	Elrits	Bosbeekjuffer
Ondergrondse woelmuis*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Ree*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Rosse woelmuis*	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Steenmarter	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	Dagvlinders	Kempense heidelibel
Veldmuis*	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Veldspitsmuis	Bosparelmoervlinder	Kevers
Vos*	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerboterbloem	Groensteel	Rood peperboomje
Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Ruw pazelzaad
Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Berggamander	Honingorchis	Schubvaren
Bergnachtsorchis	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blaasvaren	Kalketrip	Smalle raai
Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Spits havikskruid
Bokkenorchis	Karwijselie	Steenbraam
Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Breed wollegras	Knollathyrus	Trosgamander
Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dennenorchis	Korensla	Vliegenorchis
Dreps	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Echte gamander	Kruiptijm	Wilde averuit
Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde weit
Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wolfskers
Getande veldsla	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
Gladde zegge	Pijlscheefkalk	

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1 Soorten van de Vogelrichtlijn	Artikel 3.5 Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Artikel 3.10 Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van:	X	X	X
	volksgezondheid en openbare veiligheid			
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

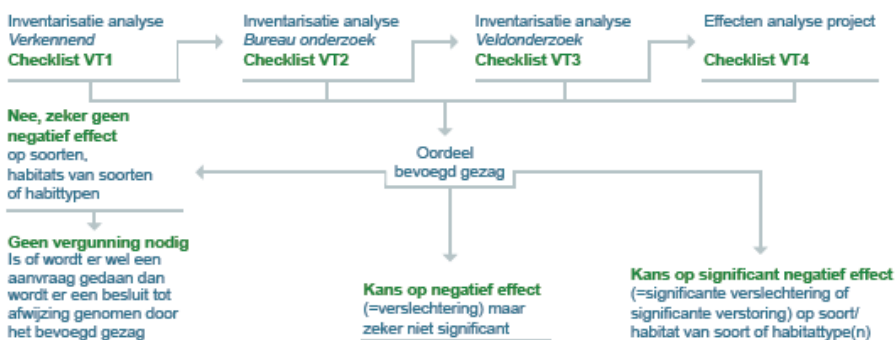
In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

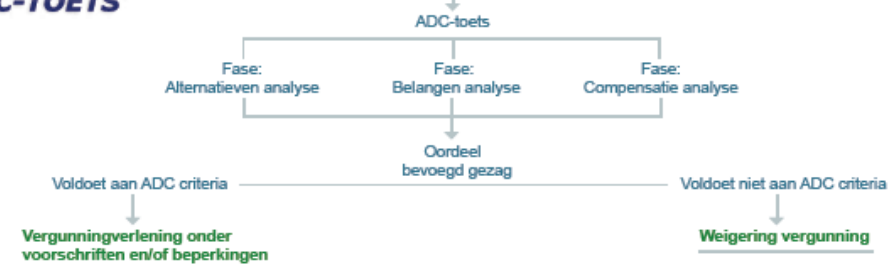
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.



HABITATTOETS



ADC-TOETS



Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.